Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ X. — Олифантъ, Па. Четверъ 6-го Марця 1902. — Число 10.

Переглядъ тыждневый.

Американцѣ ласи на новости и сензаційни появы, наче дѣти одушевляють ся братомъ нѣмецкого цѣсаря, принцомъ Генрихомъ, котрый дня 23. м. м. приѣхавъ до Спол. Державъ. Мѣсто Ню Йоркъ ажь кишѣло того дня: пушочни выстрѣлы, илюмінаціи, музика, балѣ, представителѣ представительства, сотки-тысячь народу — все те ждало на гостя. Опôсля, коли вôнъ выйшовъ зъ корабля, поклонамъ, окликамъ и прочимъ комедіямъ не було кôнця. Однымъ словомъ — надутый нѣмецкій принцъ, представитель ворожого кождôй републицѣ монархізму, не мало мусѣвъ насмѣяти ся въ душѣ зъ тыхъ Американцѣвъ, котри въ тверезôмъ станѣ высмѣвають европейску покору, а себе зовуть вôльнымъ народомъ. Правда, не можна сказати, абы весь американьскій народъ понижувавъ себе. Корить ся лише правительство, а головно капиталісты, котрымъ до міліонôвъ гроша еще хибуе коронованои головы, почестей, ордерôвъ, гербôвъ и титулôвъ. Они вѣчно до сего вздыхають и о тôмъ мріють, але се такожь буде одною зъ причинъ ихъ згубы. Народъ, хочь и забуде ся иногдѣ, все таки пр зрѣвае, щобы зважити тай осудити своихъ ворогôвъ.

Що до політичнои місіи принца Генриха, то справджуе ся нашь здогадъ. Нынѣ нема вже сумнѣву, що Нѣмеччина бажае звербувати Спол. Державы на свого союзника. О тôмъ выговоривъ ся панъ принцъ на балю, якій на его честь устроили минувшого четверга представителѣ прасы въ Ню Йорку. Ось оденъ невеличкій уступъ зъ тои промовы: „Цѣкави будете, панове, дôзнати ся о цѣли моеи візиты до Сп. Державъ. Факта суть слѣдуючи: мôй братъ, цѣсарь Нѣмеччины, основно студіювавъ скорый розвôй Сп. Державъ и зачисляе васъ до найметкійшихъ народôвъ свѣта. Отже моя поѣздка до васъ е доказомъ пріязни и чемности злученои зъ бажанемъ заключеня дружныхъ вôдносинъ мѣжь Нѣмеччиною и Сп. Державами пôвнôчнои Америки. Наколи забажаете утиснути вытягнену до васъ руку пріятеля, то найдете еи по тôмъ боцѣ Атлянтійского океану“.

Тарифа цлова для филипиньскихъ островôвъ, яка вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ товкла ся въ конґресѣ, дôждалась оногды ухвалы. Нова тарифа выйшла дуже удачною и хосенною для... американьскихъ тростôвъ. Сѣ основа така: Всѣ товары импортовани зô Сп. Державъ на Филипины, будуть пôдлягати такимъ самымъ цламъ якъ бы були спроваджувани зъ иншихъ краѣвъ а взглядно, якъ то рѣшить филипиньска комісія. На товары высыланѝ зъ Филипинôвъ до Сп. Державъ накладае ся ¾ такого цла, якъ на прочи продукта, що ихъ привозять зъ другихъ краѣвъ. Рôжни неоцлени доси товары, лишають ся и на дальше вольными. Вкôнци нове право зносить деякѝ тымчасовѝ уставы и увольняе торговлю мѣжь островами и Сп. Державами вôдъ установъ плавбы, ажь до 1. сѣчня 1904 р. Филипиньска комісія буде мати повномочіе выдавати лісенсіи тымъ особамъ, котри доси займають ся транспортомъ товарôвъ и плавбою на водахъ филипиньскихъ, пôдъ услôвемъ, що ихъ кораблѣ будовали ся въ Сп. Державахъ або на Филипинахъ и належать до тутешныхъ або тамошныхъ горожанъ. Грошѣ, зôбрани тыми дорогами, мають йти до краевои касы филипиньскихъ островôвъ, щобы можна ихъ обернути на потребы тамошного правительства.

Взагалѣ, дебаты надъ сею тарифою належать до найгорячѣйшихъ, бо прійшло навѣть до бійки, чого ще не бувало въ конґресѣ Сп. Державъ. Запеклый демократъ, сен. Тілменъ зъ Саутъ Каролайны доказувавъ, що всѣ ухвалы въ хосенъ капіталістôвъ переходять въ конґресѣ при помочи пôдкупства. Такъ дѣе ся и зъ тарифою цловою для Филипинôвъ. При тôмъ згадавъ свого товариша, такожь демократичного сенатора зъ Саутъ Каролайны, Меклорайна, котрый давъ ся пôдкупити въ часѣ нарадъ надъ парискимъ договоромъ. Се такъ розлютило сен. Меклорайна, що назвавъ Тілмена брехуномъ, а той знову скочивъ изъ свого крѣсла и заѣхавъ пястукомъ прямо межи очи Меклорайна. Мѣжь обома суперниками зачала ся теперь борба на пястуки, неначе мѣжь хлопчищами, доки прочи сенаторы не розборонили закукурѣченыхъ борцѣвъ. За кару выключено обохъ на кôлька днѣвъ зъ нарадъ конґресу и ухвалено удѣлити имъ нагану.

На Порто Рико лучили ся оногды робôтничи розрухи и то въ кôлькохъ мѣсцяхъ рôвночасно. Зъ окликомъ: „Прочь зъ Американцями!“ демонстрували тысячѣ робôтникôвъ, а полиція лише зъ великимъ трудомъ всцѣла удержати сякій-такій порядокъ. Такѝ вѣсти починають надходити зъ американьскихъ кольоній, до котрыхъ злишнѝ всякѝ коментарѣ. Суть они початкомъ кôнця, або неминучими наслѣдками рабôвничои ґосподарки американьскихъ капіталістôвъ.

Филипиньскѝ повстанцѣ потеряли минувшого тыждня двохъ своихъ найздôбнѣйшихъ ґенералôвъ Кортеза и Локбена. Обохъ вождôвъ заполонило американьске войско на превелику втѣху амер. верховодôвъ. Найбôльше радуе ихъ зловленє ґен. Локбена, котрый належавъ до найметкійшихъ и найенерґічнѣйшихъ филипиньскихъ вождôвъ, що неразъ сильно допѣкъ Американцямъ. Его заполонене уважають урядники департаменту вôйны за найважнѣйшу подѣю, яка лучила ся на Филипинахъ вôдъ часу зловленя ґен. Аґвінальда. Показуе ся такожь, що ворохобня на Филипинахъ дѣйсно клонить ся до кôнця. Повстанцѣ окружени зô всѣхъ сторôнъ, не мають нѣ звѣдки пôдмоги, ихъ силы слабнуть, вожды гинуть або дôстають ся въ полонъ, а всѣ свѣдомѝ Филипинцѣ умывають руки вôдъ участи въ якôй-небудь военнôй акціи видячи, що они нѣчого не вдѣють. Тымъ то американьске правительство рѣшило зменшити постепенно военнѝ силы на Филипинахъ, доки не зменшить ихъ до 32 тысячъ. Въ тôй цѣли выдавъ оногды міністеръ вôйны, Рутъ, дотичнѝ приказы.

Въ Бельґіи розгорѣла ся величезна борба о загальне право голосованя. Цѣла робôтнича кляса, весь бельґійскій загалъ якъ оденъ мужь натискають зô всѣхъ силъ на правительство, котре притиснене до мура, не може вже найти нѣякого способу крутнѣ. Дня 14. м. м. 2. с. м. безлѣчь робôтникôвъ облягало королѣвскій замокъ, парляментъ и міністерскѝ палаты въ Брукселі, домагаючись загального права голосованя. Ситуація стала ся такъ критичною, що боять ся революціи. Правительство приказало замкнути вôйсковымъ кордономъ цѣлу дѣльницю, въ котрôй находить ся королѣвска палата, а зъ провінціи зареквировано вôйско и роздано острѝ набоѣ. Та все те мабуть нѣчого не поможе, бо соціялісты такъ знаменито пôдготовили бельґійску суспôльнôсть, що она за всяку цѣну рѣшила выборôти собѣ загальне право голосованя.

Французка палата депутованыхъ ухвалила дня 25. м. м. внесене правительства, щобы часъ вôйсковои службы у Франціи зредуковати до двохъ лѣтъ.

Буры знову въ двохъ мѣсцяхъ побили Анґлійцѣвъ: близь Ботаберґъ, въ трансвалю и—недалеко Клеркс дорпъ. Въ тôй другôй битцѣ страты Анґлійцѣвъ дуже великѝ. Буры напали ненадѣйно на 4 компаніи найлѣпшого войска, котре ескортувало много военныхъ припасôвъ и поживы, тай все те вôдбили вразъ изъ двома пушками. Ходить навѣть чутка, немовь бы поверхъ 100 анґл. воякôвъ полягло а решта зъ того вôдряду пôддали ся. Однакъ лордъ Кіченеръ не доносить правды, а радше рапортуе дуже неясно. Зъ его рапорту слѣдно лише, що битва була дуже кровава, Анґлійцѣ були побити: а всѣ припасы поживы и амуніціи загорнули Буры. Рапортъ кôнчить ся тымъ, що все те стало ся 15 миль за Клерксдорпъ, а близшѝ вѣсти про битву ще не наспѣли.

Бурскій комендантъ Кріцінґеръ, найзнаметнѣйшій вождъ по ґен. Деветѣ, загине мабудь смертію Шіперса. Якъ звѣстно, въ грудню м. р. удало ся анґ. ґен. Френчови полонити ком. Кріцінґера, а теперь веде ся его процесъ передъ военнымъ судомъ (въ котрôмъ е предсѣдателемъ самъ Кіченеръ) наслѣдкомъ чого кождои хвилѣ можна надѣяти ся вѣстки о розстрѣляню сего великого героя.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Марець.		
6	Ч.	Тимотея
7	П	Мучеників евген.
8	С.	Поликарпа
9	Н.	Сыропустна. † Обр. гл. І. К.
10	П.	Тарасія
11	В.	Порфирія, Севастіяна
12	С.	Прокопія

— **Загадочного** убійства допустили ся якись злочинцѣ на цѣлôй родинѣ Ирлôвъ, котра складала ся зъ 6 охъ особъ, а мешкала на фармахъ за мѣсточкомъ Велтъ, Ла. Сусѣдамъ стало чудно, що зъ зачиненого мешканя Ирлôвъ вôдъ пятьохъ днѣвъ нѣхто не выходивъ. Абы дôйти причины сеи загадки, зôбрало ся кôлькохъ мущинъ, выважили дверѣ дому и вступили до середины. Та ту представивъ ся ихъ очамъ страшный видъ. Цѣла свѣтлиця була въ крови, а на помостѣ лежало 5 трупôвъ: жена и 4 охъ сынôвъ Ирла. Жена мала розбиту голову, 3 сыны поперерѣзувани горла, а оденъ бувъ застрѣленый. Старого Ирлы не найшли мѣжь забитыми, хотяй нема сумнѣву, що й его стрѣтила така сама доля. Хто допустивъ ся сего страшного убійства и въ якôй цѣли — нѣхто не знае. Догадують ся лише, що головну ролю могла ту вôдограти месть, бо всѣ грошѣ и дорогоцѣнности стояли ненарушени.

— **Селянка** Марія Дамянова зъ Грушки товмацкого повѣта въ Галичинѣ, привела на свѣтъ четверо дѣтей наразъ, а то: трехъ сынôвъ и одну дочку. Дѣти и мати здоровѝ, але зъ батькомъ було круто!... Вôнъ сирака такъ зажуривъ ся чотырма потѣхами, що бувъ бы повѣсивъ ся въ стодолѣ, якъ бы добрѝ люде не перешкодили.

— **Мало** схôснували незвѣснѝ рабôвники, котрѝ въ цѣли грабежи задержали оногды за Брісталъ, Тен. поѣздъ желѣзницѣ »Вирджінія и Савтвестернъ«. Въ цѣлôмъ поѣздѣ не могли они найти бôльше, якъ 76 долярôвъ. Мало — та коли нема рыбы — добрый ракъ. Рабôвники очевидно держали ся сеи засады, бо забрали й тыхъ 76 »тяжко запрацьованыхъ« долярикôвъ и утекли.

— **Почтовый** експедиторъ въ Щавници, Едвардъ Харкевичь, здефравдувавъ 1288 коронъ. Въ Озѣрнôй арештовано за рôжни мальверзаціи тамошного начальника желѣзничои стаціи, Шпенцля. Зô Сколього доносять, що въ тамошныхъ маґазинахъ желѣзничихъ допускали ся желѣзничѝ урядники великихъ крадежей. На слѣды контрабанды потрафили скарбовѝ власти въ рафінеріи спірітусу фірмы Як. Шпрехера и Сп. у Львовѣ. Комісія опечатала книги фабричнѝ и сконфіскувала кôлька ваґонôвъ спірітусу. Розумѣе ся само собою, що все те дѣе ся въ славетнôй Галичинѣ, пôдъ »ржондамі« польскои шляхты.

— **Величезный** резервоаръ, въ якôмъ було 1.000 бочокъ нафты (каросины) експльодувавъ оногды зъ незвѣстнои причины въ рафінерій А. Мілера & С-на въ Алеґени, коло Питсбурґъ, Па. Зъ людей на щасте не погибъ нѣхто, хочь легко могло прійти до великого нещастя, бо експльозія була страшна и ненадѣйна. Нафта представляла вартôсть 10.000 доляр.

— **Пожежа** знищила 24. лютого цѣле мѣсточко Гартсвілъ, Тек. Огонь повставъ въ ночи при сильнôмъ вѣтрѣ, тымъ то нѣчого не дало ся кратувати, а жителѣ лишили ся тôлько въ тôмъ, що мали на собѣ. Шкоду числять на 200.000 дол.

— **Майнеры** въ Питстонъ, Па. нѣякъ не могли погодити ся зъ компаніею въ наслѣдокъ чого прійшло до страйку. Страйкуе доси 650 людей.

— **Заглада** грозить Провинціи Пенджабъ въ Индіяхъ Сходныхъ де вôдъ двохъ тыжднѣвъ умерае що дня на холеру 1000 особъ. Наколи правительство и лѣкарске знане не вспѣють сему зарадити, то вкоротцѣ всѣ жителѣ Провинціи »перемуфують ся« на другій свѣтъ.

— **Метѣль** з сыпала мѣжь мѣстомъ Югика и Ромъ, Н. Й. електричну стритклару, котрою ѣхало кôльканайцять робôтникôвъ, щобы прокидати снѣги. Присыпани були змушени сидѣти пôдъ снѣгомъ 48 годинъ, заки ихъ вôдкопали.

— Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союза“ не купивъ календаря, що выдавъ „Союзъ“. Дохôдъ зъ календаря иде до касы „Союза“.

— **Старый** човенъ не до воды, якъ кôнь здохлый не до ѣзды. Ся пословиця здѣйснила ся на 14 охъ жителяхъ угорского села Фекетето, котрѝ старымъ човномъ хотѣли перевезти ся черезъ рѣку Кеврешь. На самôй серединѣ рѣки човенъ потонувъ, а зъ нимъ найшло ся пôдъ водою и чотырнайцять необережныхъ перевôзникôвъ. Лише вôсьмохъ зъ нихъ вспѣло выратуватись — прочи погибли.

— **Желѣзнича** катастрофа лучилась ажь два разы въ протягу 24. м. м. помѣжь Сиракюзъ и Авбурнъ, Н. Й. Коло Каюґа зударили ся два товарови поѣзды желѣзницѣ Ню Йоркъ Сентралъ, при чôмъ було покалѣченыхъ 4-охъ людей зъ обслуги поѣздôвъ. Ще бôльше нещасте стало ся близь стаціи Aurelios, N. Y., де въ найбôльшôмъ розгонѣ зударивъ ся робôтничій поѣздъ зъ особовымъ. Обѣ льокомотивы упали изъ шинъ и розбили ся на куснѣ; пятьохъ людей погибло; двохъ е раненыхъ. Всѣ погибшѝ належали до обслуги поѣзду, бо зъ подорожныхъ, чудомъ майже, не погибъ нѣхто. Вину нещастя звалюють на кондуктора робôтничого поѣзду.

— **Якій** гододъ и нужда допѣкають убогимъ жителямъ галицкихъ тай російскихъ мѣстъ, и казуе слѣдуючій примѣръ: Краковска акцизова сторожа сконфіскувала на желѣзничôмъ дворци кôлькадесять бочокъ гнилыхъ селедцѣвъ и вкинула ихъ до Вислы. Другого дня рано надъ Вислою зôбрали ся сотки бѣдакôвъ та ловили плываючѝ при берегѣ селедцѣ. Недавно въ Варшавѣ поліція забрала такожь кôлькадесять бочокъ гнилыхъ селедцѣвъ, але передъ вкиненемъ ихъ до Вислы, скроплено ихъ нафтою. Але и се не помогло, бо убоге населене мимо нафты, зъѣло селедцѣвъ, що приплыли до берега.

— **Банду** фалшôвникôвъ пяти короновыхъ монетъ выслѣдили угорска жандармерія въ селѣ Литипѣ шарискои стол. Належали до неи: заможный ґосподаръ Петро Барчикъ, Матяшъ Клестякъ, Антонъ Дурбанъ, Ив. Дорушъ, Матяшъ Ковачь и Мих. Дебнаръ. Всѣ они мешкали въ однôмъ селѣ и вели свое ремесло вже вôдъ 4 охъ рокôвъ. Проводиря фалшивникôвъ, Петра Барчика арештували жандармы въ хвили, коли сидѣвъ въ своѣй пивници и чистивъ пôдробленѝ гроші.

Правдива приязнь.

Правдива приязнь показуесь найбільше в часі потреби або слабости. На примір: Чоловікови хорому, котрий хорий на внутрішну слабість запричинену долегливостями жолудка печінки або почок найліпше приязнь може бути оказана через офіроване єму Тринера Американьского Еліксіру Гіркого Вина, яке єсть неомильним средством на сего рода слабости.

Сей знаменитий лік уздоровив тисячі людий, котрі днесь дякують сердечно фабрикантови сего вина, що одержав тисячі сьвідоцтв від найбільше поважаних личностий таких як лікарі, сьвященики, автори, актори, учителі, адвокати і т. п.

Сей знамений лік уздоровить без похиби всі внутрішні слабости, котрих причиною слабість жолудка, печінки або почок.

Длятого, если захоруєш на котру з слабостий того рода — уживай всегда Тринера Лічниче Вино (Американьский Еліксір Гіркого Вина), если купуєш его — жадай всегда правдивого Вина Тринера, а не виставляй свого здоровля на пробу через уживане других Гірких Вин, що суть безвартными і шкідливими наслідуваними.

На продаж у всіх аптикарів або у фабриканта, котрого адрес слідуючий: Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave Chicago. Ill.

— Хочешь мати календарь на рôкъ 1902? — Пошли 50 центôвъ до редакціи „Свободы“.

Я ЛѢЧУ ПРОПУКЛИНУ.

— помощь —

Хемічно електричнымъ способомъ.

(По вылѣченю непотрѣбни пôдвязки.)

Безъ ножа, безъ операціи, безъ траченя часу.

Приходѣть до мене заки викинете бôльше грошей на пôдвязки.

Килявѝ люде не мусять носити пôдвязки цѣле свое житє.

МôЙ ХЕМІЧНО-ЕЛЕКТРИЧНЫЙ СПОСОБЪ

е найбôльшимъ вынаходомъ свѣта въ гоєню ранъ тай въ лѣкарскôмъ знаню. Тысячѣ килявыхъ я вже вылѣчивъ, котрѝ зовсѣмъ були потеряли надѣю на вôдкиненє пôдвязокъ. Мое лѣченє, въ додатку, не запричиняє болю, не здержуе вôдъ працѣ, Пожа не уживаю. Обозрины и порада дармо.

Панъ Джорджъ Перрі, наставникъ у Reading Coal & Iron Co., дае слѣдуюче свѣдоцтво о моимъ лѣченю:

DANVILLE, PA. Jan. 8, 1902

Надсаджениымъ людямъ:

Зъ радостію заявляю, що д-ръ O'Malley зовсѣмъ вылѣчивъ мене своимъ хемічно-електричнымъ способомъ вôдъ наслѣдкôвъ подвигани, який нуждали мене довгій лѣта. Я носивъ пôдвязки, пробувавъ всего, але безъ успѣху. Проте бажаю порадити всѣмъ килявымъ, що д-ръ O'Malley може ихъ дѣйсно вылѣчити зъ тои недуги такъ, якъ вылѣчивъ мене.

GEORGE PERRY.

Dr. A. P. O'Malley

спеціялїст.

Офис в Philadelphia, Scranton і Wilkes-Barre, Pa.

Филаделфійский офис: 1409 Arch Str. (недалеко Broad); Скрентоньский офис: 134 Washington ave.; Вилкесберский офис: 158 So. Washington st.

Памятайте: — ґварантую вылічити кождого, кого прийму до лічення.

N 20

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly,
published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”
часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (моша ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або агента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

☞ Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

Чи
читателї „Свѣта“ суть свинї?

Так виходило-б зі сего що „Свѣтъ“ писав про своїх читателїв в четвертім числї з 1902 року. Ось що писав „Свѣтъ“:

„ »Свѣтъ« може быти недоволенъ тутъ только однимъ, — що его читатели дуже слабо отзываются на добре дѣло, що огрубѣли и очерствѣли душою и серцемъ и не могутъ уже и поняти, яке важне дѣло отказуются подтримати, що въ погонѣ за своимъ личнымъ благобытомъ, або за шклянкою пива только, забывають благо всеи роднои земли свеи. И „Свѣтъ“ справдѣ тѣмъ недоволенъ. Но то вѣдь недовольство не на тѣхъ, що посылають жертвы, а на тѣхъ кто того не робитъ, кто остается свое (чи мало бути все?) **свинею**, котра знае только болото...“

Прецінь раз і „Свѣтъ“ хотів сказати правду і за то треба єму дати — кредит. „Свѣтъ“ сказав отверто, що его читателї не відзивають ся на добре дїло, не складають грошей для бідних руских студентів в Галичинї — а тих, що сего не роблять, назвав попросту свиньми...

Все то »гарно« і по части правдиво, але питане заходить, чому читателї „Свѣта“ так „огрубѣли и очерствѣли душою и серцемъ“, хто сему винен? На се питане може бути тільки одна відповідь. Тому, що читателї „Свѣта“ не чують ся бути Русинами і що они, як каже „Свѣтъ“, свинї — винен нїхто другий, як тілько сам „Свѣтъ“ і московска царославна аґітация. Читателї „Свѣта“, се-ж прецінь краяни, своякі і кревні читателїв „Свободи“. Читателї „Свѣта“ не прийшли сюда з Африки. Они прийшли до Америки з тих самих галицких і угорских сіл що і читателї „Свободи“. Всї они разом ховались. Були часи, коли ті люде, що читають тепер „Свѣтъ“ чули ся бути Русинами. Але те почуте рускости і почутє людскої гідности, ви, пане „Свѣтъ“ і ваша царославна аґітация, придусила, убили в їх серцях. Ви зробили з них се чим они тепер суть, зробили з них (самі се кажете) — свиней. Ви товкли їм всегда в голову, що найлїпше і найважнїйше дїло для Русина стати царославним, а вся проча „приложать ся єму“. І деякі Русини послухали сего, стали царославними і на тім вся їх „патріотична“ робота скінчилась. Бо і на цс-ж їм щось більше робити — коли цар такий богатий і могучий зробить за них все?! Помагати руским студентам в борбі за **руский** університет, також нема потреби, бо по перше руского язика нема на сьвітї, а є лиш **русскій** (московский), а по друге русскихъ університетів є досить — в Росиї... Так думає царославний Русин і ви его так навчили, пане „Свѣтъ“, то-ж і не повинні-б мати причини бути „недовольнымъ“. Що посїялисьте — те і збираете...

Впрочім і які-ж мають бути ті читателї „Свѣта“? Чи-ж не від голови риба смердить?

„Свѣтъ“ називає свиньми тих своїх читателїв, що не посилають жертв на руских студентів. Та ми запитаемось „Свѣта“, скілько дав він сам на тих бідних руских студентів, скілько не лиш читатель, але і писатель „Свѣта“ п. редактор, Туркевич, скілько царославний епископ, царославні протоереї, благочинні, батюшки і матушки, скілько царославні прихвостні в роді п. Касенчака і другі? Кажіть! Ми дуже-б раді про се знати, бо доси нїчого не чули, щоб котрий з визше вичислених людей зложив хоч найменчу жертву на руских студентів! Єсли ж ті всї царославні подвижники, з котрих многі дістають грубі гроші з Росиї, не дали доси на так важну річ анї цента — то звідки-ж маєте право того бідного руского робітника і фармера, що нераз немає що до уст вложити, а котрого ошукалисьте і отуманили, називати тепер **свинею**? Чи се справедливо?

Єсли хочете бути справедливими, то мусите судити всїх однаково, але тогди памятайте, що назва **свинї** буде належатись не лиш тим звичайним „простим“ читателям „Свѣта“, (робітникам і фармерам), що не дали нїчо на студентів, але передовсїм вам, що есьте їх проводирами...

Ъ.

ПРОСИМО присылати чимъ скорше дальшй жертвы на бѣдныхъ рускихъ студентôвъ, що выступили зъ університету у Львовѣ (Галичина), на адресу редакціи „Свободы.“

„SVOBODA“, Box 418,
OLYPPANT, PA.

Щоби вилїчити простуду
в однім дни,
бери Laxative Bromo Quinine Tablets. Всї аптикарі звертають гроші, єли не вилїчать Підпис E. W. Grov-а на кождім пуделку.

Лїпше пізно як нїколи.

Наконець удалось »Свободі« вигнати медведя з ґаври. Сим медведем є »А. Р. Вѣстникъ«, а оружием, яким »Свобода« его вигнала з діри, була статя »Де ви патріоти?« Статя ся вколола навить такого твердошкірого медведя як »А. Р. Вѣстникъ« і при кінци минувшого місяця він оголосив відозву на складку для галицких студентів. Чи богато він сих грошей збере і кому пішле їх — се не є річею »Свободи«. »Свобода« зробила вже досить, если змусила мадяроньско-словеньского медведя віділзватись в справі народній рускій і бодай на око показувати руского патріота. »Свобода« зробила свое — а руский нарід в Америцї повинен знов свое зробити. Він повинен постаратись о се, щоб той медвідь не носив на собі ріжнобарвної шкіри, а тілько хвіст мав руский. Русини американьскі повинні постаратись, щоб сей медвідь був цїлий руский і служив рускому народови, рускій справі, а не чужим богам.

І на се руский народ має право. Та-ж він кормить его своєю працею, він єму дає жите.

А поки се наступить, а наступити мусить — »Свобода« тїшить ся навить тим малим і позірним патріотизмом мадяско-словеньского медведя і кличе: »лїпше пізно як нїколи.«

Свій.

Дописи.

11. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

Віче руских студентів у Відни.

Мимо брутальних перешкод віденьских москвофілів, що злучились сим разом із поліциєю, проектоване віче руских студентів у Відни таки відбуло ся. Дня 4. м. м. понад 300 руских студентів зійшло ся на надзвичайні загальні збори „Січи“, скликані виключно в цїли обговореня справи руского університета у Львові. Формою надзвичайних загальних зборів „Січи“ обійшло ся щасливо дурну формалїстику віденьскої поліциї, котрої функціонар заявив, що „нїяке віче не відбудеть ся.“ Головний реферат на вічу мав студент права Евген Косевич. Обговоривши основно справу сецесиї руских студентів із львівского університета, закінчив свою промову пятьма резолюциями, в котрих зібрані погляди руских студентів на університетску справу і їх жаданя, від котрих полагодженя залежить їх поворот до Львова. Отсї жаданя вже звістні з попередних моїх листів. Між іньшим ухвалено „висказати свое невдоволенє руским послам за їх нерішучу акцию в справі руского університета“, а що-до теперішного способу боротьби ухвалено, що коли-б він показав ся невідповідним, то „молодїж візьметь ся за найрадикальнїйші способи боротьби, хоч би в тій боротьбі прийшло ся їй навіть зовсїм зрезиґнувати з університетских студий.“ Опісля принято також резолюциї: студента теольоґії Галущиньского з погордою для тих Русинів, що лишили ся на львівскім університетї (є їх коло 50), і студента фільософії Меленя з погордою для москвофільских студентів. Загалом настрій віча був дуже поважний і сьвяточний, лиш на хвильку, підчас промови студента права Михайла Лозиньского, котрий ужив фрази, що „релїґія то річ приватна“, зробили малий шум деякі студенти теольоґії. Не завадить додати, що на вічу було також кілька студентів і студенток із Росиї.

Москвофіли, Москалї і руска справа.

З черги хочу поговорити ширше про Москалїв. Наші домашні „Москалї“, як се вже звістно, відносять ся до всего руского з крайною ненавистию, котрою пописують ся навіть і в Росиї. От і недавно віденьский москвофіл д-р Верґун устроїв у Київі, Москві та Петербурзї відчити, в котрих доказував, що в Галичинї живуть такі самі Москалї, як і над Волгою. Тільки слухачі не хотїли йому чомусь вірити тай у всїх трьох містах відповідали на його виводи псиканем, криками, „ганьба!“ і т. п., а в Київі і крісла по салї лїтали. Отсї об'яви називають москвофіли, як звичайно, „польскою інтриґою“, дивно лише, що та „польска інтриґа“ така сильна, що опанувала усїх сьвітлїйших Москалїв, тай усю поступовійшу пресу Росиї, а навіть і тих Росиян, що живуть поза границями Росиї. І так російскі студенти, що вчать ся в Відни, не хотять жадному із членів москвофільского товариства „Буковина“ навіть руки подати, а противно з членами „Січи“ живуть в дуже близьких зносинах. А студенти свобідного російского університета в Парижи, що зветь ся „Висшая Школа Общественних Наук“, на адресу „Наук. Товариства ім. Шевченка“ у Львові довше письмо з заявами симпатиї для руских студентів, що борють ся о руский університет. Очевидно, що таке поступоване всїх розумнїйших Росиян доводить „наших“ москвофілів до скаженини і вони навіть вяжуть ся з поліциєю, аби лиш докучити зненавидженим „сепаратистам“. Так пр. про остатню кампанію віденьских москвофілів против віча руских студентів говорять навіть честнїйші москвофіли, що се була лиш пімста Верґуна за його невдачі з відчитами в Росиї.

Збори „Наукового Товариства ім. Шевченка“ у Львові.

У Львові відбули ся сими днями загальні збори „Наук. Товариства ім. Шевченка“, на котрих вибрано головою товариства професора університета Грушевского, а до виділу Костя Паньківского, д ра Костя Левицкого, д-ра Івана Макуха, письменника Гнатюка, проф. Громницкого і проф. Кокорудза. Було-б пожаданним, аби хоч тепер перервали ся в Товаристві непорозуміня, які нїколи не могуть принести користи а лиш шкоду.

Сецесия Русинів з повітової ради в Рогатинї.

Польскі верховоди в Галичинї зачинають собі що раз більше розбирати. Так пр. жидівско-паньска більшість повітової ради в Рогатинї спровокували недавно своїми ухвалами членів повітової ради — Русинів до того степеня, що всї они, 21 людий, вибраних із сільскої куриї, з обуренем вийшли з салї нарад. Тільки сецесия, се за слабе средство. Час уже, аби рускі хлопи вхопили ся до такого способу боротьби зі своїми гнобителями, щоби они, гнобителї, мусїли тікати з нашої землї.

Зьвірство польского ксьондза.

А ті гнобителї показують ся в що раз „лучшім“ сьвітлї. От і сими днями польский ксьондз в Одровонжу в західній Галичинї, Марцїн Пехота (польскі ксьондзи в Галичинї суть усї, лише з дуже незначними виїмками, ворогами народного руху, а приятелями і слугами жидівско паньскої кліки; біскуп Фішер є навіть членом славетного „комітету для виборчих розбоїв“!), звівши зі сьвіта свою господиню, з котрою жив, як з жінкою, зі страху перед її вагітностию і закравши на 20.000 зр. парохіяльних гроший, щез без вісти. Нема сумнїву, що сей „пастир“ уїдав десь не-аби-як на социялїстів за їх „вільну любов“ та обурював ся, що они хотять „відобрати людям маєтки“. „По їх дїлах пізнаєте їх“ — написано в сьв. письмі...

З парляменту.

Австрийский парлямент почав знов радити. Між інтерпеляциями, внесеними доси, находять ся інтерпеляциї: Василя Яворского і польских послів Ольшевского та Фіяка в справі ріжних надужить при виборах до галицкого сойму і посла Дашиньского в справі гри в карти в віденьскім Жокей-клюбі, де то перед Різдвом програв мілїони польских ґр. Потоцкий. Перше засїдане зійшло на наглих внесенях. Палата приняла одноголосно нагле внесене Молодо-Чехів і социяльних демократів в справі катастрофи в копальни вугля в Гаєвинї, де з вини управи копальнї много робітників погибло або стало нездібними до працї. Рускі посли знов узяли назад своє нагле внесене в справі руского університета, а і в буджетовій комісиї заступали сю справу так млаво і перішучо, що прямо дивно, як можна так недбало відносити ся до такої важної справи. Але наші посли хотять все ще уходити за чемних в очах міністрів. Ой, бодай то таку опозицию, в якій може навіть Барвіньский і д-р Гладишовский участь брати, післали вже раз рускі хлопи за піч, а дали місце в парляментї такому Будзиновскому, Гапкевичови, д-рови Трильовскому!... Тепер в парляментї спокійно, але вже заносить ся на бучу через словіньску ґімназию в Цїлеї, котру хотять скасувати. Словіньскі посли заявили, що коли буджетова комісия прийме дотичну резолюцию, то вони зачнуть обструкцию. Всї борють ся енерґічно за права свого народу, лиш наші „штатсмани“ хотять подобатись і своїм опозийним виборцям і міністрам. Та двом богам годї служити.

„А в цїсаря добре бути...“

Тепер радить парлямент над контінґентом рекрутів. Візьмесь на рекрутів таку й таку суму гроша, відірвесь тілько й тілько людий від їх родин і від їх щоденних занять, а яке їх там добро жде, нехай кажуть цифри, взяті з історії Х. корпуса, котрий стоїть в Перемишли. Отже в тім корпусї за 1901 рік 30 вояків застрілило ся; 70 случаїв тяжких самовільних покалїчень; 12 офіцирів застрілило ся; 40 вояків збожеволїло; 1 вояк збожеволїв, онїмів і оглух наслїдком побитя; 4 офіцирів збожеволїло; 3 офіцирів здеґрадовано; 1 офіцира перенесено в стан спочинку за зневагу полковника; 13 вояків окалїчїло наслїдком побитя; 400 людий або утїкло з війска або не ставило ся до війска; 725 вояків покарано в судї тяжкою вязницею або строгим арештом; 1 офіцира увязнено за крадїж та обманьства; 1 військового урядника покарано за обманьства; 2 жандармів роз'оружено в службі; 1 жандарма покарано за злочин насиля; 1 жандарма покарано за крадїж, якої допустив ся в службі; збули ся 3 більші крадежи на шкоду військового скарбу; 48 вояків покарано за збитковане над своїми підчиненими; 3 вояків покарано тяжкою вязницею за злочин бунту; 3 вояків покарано за полїтичні „злочини“; команда Х. корпуса заборонила воякам ходити до 15 публичних льокалїв. От такий то „рай жде хлопских синів у війску.

Никола Калин.

Наконець нехай мінї буде вільно спомянути теплим словом селянина і склепаря з Чоргівця, городеньского повіта, Николу Калина, котрий на днях застрілив ся в готелю в Коломиї. Що його спонукало до того кроку, не знати. Видно, крівава драма мусїла розіграти ся в його хлопскій души, коли він, чоловік зі здоровими нервами, пустив собі кулю в голову. З картки, яку лишив, видно, що і перед смертию не забув він про своїх братів, а гроші, які мав, вислав перед тим на фонд для руских студентів. Небіщик, 26-лїтний парубок, брав живу участь в роботї радикальної партиї. Шкода его, не тому, що ряди борців меньшають, бо на его місце другі стануть, а шкода, що він у своїм злиденнім житю так мало зазнав щастя, що его хлопске серде так кровю муки обкипало. Може хоч тепер буде єму спокійно!...

7. Лютого, 1902 р. **М. Л.**

З Ню Йорку.

Хто бувъ на рускôмъ балю тов. »Зорѣ« дня 15. лютого б. р., той певно не жалує свого труду анѣ тыхъ пару центôвъ за тикетъ, бо забавивъ ся красно. Я самъ, хоть бувавъ на многихъ рускихъ баляхъ, еще не бачивъ-емъ нѣгде, абы такъ красно и въ порядку Русины забавляли ся. Простора и хорошо уряджена галя New Irving Hall на Broom str. и добра музика вôдъ разу додала всѣмъ духа. На балю були присутнѣ всѣ нашѣ рускѣ братства зъ Ню Йорку, зъ Бруклина и зъ Джерзи Сити, мужескѣ и сестричнѣ. Якъ найкрасше вывязавъ ся зô своеи задачѣ Иванъ Парилякъ, предсѣдатель комітету балевого а такъ само и прочѣ комітетовѣ: Андрѣй Корнанъ, касіеръ (предс. »Зорѣ«) Иванъ Молчко, секр. (и секр »Зорѣ«), Петро Ярема, заст. касіера, Андрѣй Кашеньскій и Мих. Тарновскій, флор-менаджеры, а до помочи були имъ комітетовѣ зъ Джерзи Сити и Бруклина. Бувъ се першій баль въ Ню Йорку, устроеный при участи всѣхъ мѣсцевыхъ и замѣсцевыхъ рускихъ братствъ, и мило було придивляти ся, якъ то Русины зъѣхали ся и зъ найдальшихъ сторôнъ, щобы вспôльно пôзнати ся и заохотити ся до вспôльнои працѣ народнои. Понеже сей баль бувъ устроеный на доходъ новои рускои церкви въ Джерзи Сити, то о годинѣ 9½ нашъ священикъ о. Н. Пôдгорецкій привитавъ всѣхъ зôбраныхъ гостей щиро и высказавъ свою радôсть и подяку тов. »Зоря« и прочимъ гостямъ, що въ самъ празникъ Стрѣтенія такъ велике число Русинôвъ стрѣтило ся разомъ и высказавъ заразомъ бажане, абы Русины не тôлько разъ въ рôкъ, але частѣйше сходили ся разомъ, щобы вступали до рускихъ братствъ и орґанізацій, и показали свѣтови, що Русины въ Америцѣ не сплять, але впередъ поступають. На те вôдповѣвъ ядерно Иванъ Молчко, въ имени тов. »Зоря« и представивъ, якъ то тяжко було зъ початку Русинамъ ню-йорскимъ (на долѣ мѣста) жити, але якъ основало ся тов. »Зоря«, то всѣ порядні Русины приступили и теперь »Зоря« розвивае ся дуже красно. Опôсля Люблина Булѣньска, предсѣдателька бруклиньского бр. промовила въ имени цѣлого сестричного братства св. Ольги до зôбраныхъ гостей, подякувала за запрошене на забаву и всѣмъ присутнымъ братствамъ та гостямъ, що такъ щиро пôдпирають и любять св. церковь и свôй народъ. По скôнченôй промовѣ вôддеклямовала зъ житемъ довгій стихъ: »Борѣмъ ся за Русь«, за що зôбранѣ надгородили еи оплесками. Вôдтакъ джерзи ситскій школяръ, Тимко Сандовичь вôддеклямовавъ удачно стихъ »Пôшовъ по водѣ«, але вже оплескамъ було кôнця, коли на ґалеріи появила ся 7-лѣтна дѣвчинка Анна Тузъ (зъ горы мѣста) вôддеклямовала дуже зрозумѣло и голосно »Циганъ а робота« и вôдспѣвала »Мово рôдна«. Хоть галя була заповнена, але такъ зробило ся тихо, що можь було чути, якъ муха летѣла-бъ, пôдчасъ спѣву згаданои талановитои дѣвчинки. Матрона Коваль, зъ сестр. братства въ Джерзи Сити вôддеклямовала стихъ »Учѣмъ ся«. При кôнци забравъ слово зорянинъ Мих. Тарновскій въ справѣ жертвъ на рускихъ університетскихъ студентôвъ, котрѣ числомъ 640 не дали довше зневажати руску мову польскимъ професорамъ, и хоть бôльша половина не мала чимъ дня перебути, але всѣ разомъ злучили ся, покинули польскій університетъ у Львовѣ и повандрували до Вѣдня, Праги и Кракова на дальшу науку. Въ товариствѣ Любл. Булѣньскои и Олены Говды, зôбравъ вôнъ $9.62, котрѣ вже були квитованѣ въ »Свободѣ«. Забава вôдбула ся до самого кôнця въ якъ найлучшôмъ порядку и зъ многихъ устъ можна б ло почути бажане, щобы всюда Русины такъ красно забавляли ся, якъ на тôмъ балю тов. »Зоря«.

Участникъ.

З Ст. Луіс, Мо.

Ми Русини з St. Louis і околиці змагаєм ся на тое, щоби мати свою церков. Правда, до сего часу ішли ми дуже поволи, але тепер поступили знов о оден крок наперед. В януару с. р. купили ми пляц під церков 99 стіп широкий а 142 довгий на розі 18-ої улиці і Росел евеню за три тисячі і стоп'ядесять долярів. На тую суму заплатили ми $1.750.00 готовими грішми, а $1.400.00 зістали еще довжні. Маємо однак в Бозї надію, що довг сей скоро виплатимо, а тогди зачнемо будовати церков. Пляц, котрий ми купили, есть записаний на громаду і 11 парохіянів яко заложителів і тростіс. Правда, були ту такі мудрагелї, що радили нам записати пляц на латиньского бискупа, що він буде нам допомагав, але ми не дурні пхати ся в чужі руки зі своєю працею. Помочи від латиньских бискупів не жадаємо — ми собі самі допоможемо, лиш коби між нами була згода і приязнь. Братя Русини, тримаймо ся разом, жиймо в любви та згоді і офіруймо дальше на ту сьвяту цїль, на наш храм божий. Не відкладайте на пізнїйше, але ідїть наперед. При тім годить ся спомянути, що тутешне братство сьв. Арх. Михаїла (належить до »Р. Н. Союза«) і братство сьв. Георгія муч. (число в »Соединенію« 66) мали дня 26. януара спільну забаву на дохід рускої церкви. Забава відбула ся дуже красно — лиш шкода, що велика снїгова метїль перешкодила деяким гостям прийти на забаву. Чистого доходу прийшло $108.27. Длятого належить ся сердечна подяка бальовому комітетови за прекрасний порядок, а так само братствам і другим гостям, що явились на тій забаві. Нехай їх Бог живить на многая і благая лїта.

В імени церковної ради
Павло Чарній, секр. церк. ради.

З Edmonton, Alta, Canada.

Минувшого мѣсяця 14. приѣхавъ до Едмонтонъ о. Жолдакъ. Перший люде знали о нѣмъ французкѣ езуиты, бо на привитане выѣхали до желѣзницѣ и забрали зъ собою, где вже три днѣ тримають. Мы кажемъ, що мусѣвъ хтось настрашити о. Жолдака, що го тутъ Русины выб..... ,бо не показуеть ся межи людей и здае ся строѣть французку арфу, щобы затрати Русинамъ на солодке добранôчь? (не знаю чи удасть ся). Все що мы ся довѣдали вôдъ о. Ж. до теперь, есть: що найгôрші люде выѣхали до Канады, що рускѣ ученики борють ся

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

(мы се знали и знаемо, але що о. Ж. не боресь за своє, то такожь знаємо) и що волить народъ стратити народность, якъ католицку вѣру, и що зле було бы, сли бы Русины мали публичнй урядовй школы. Се суть слова о. Жолдака, а до чого вонъ доведе такою бесѣдою, не трудно вгадати.

Дня 20-ого февруара засудивъ судъ кримідальный Англика E. Bullock-а на кару смерти через повѣшене. Засудъ мае бути выконаный 26-ого марця. Bullock каже, що невиненъ, але подчасъ росправы показалось, що вонъ убивъ свого товариша Stayłona, коли оба повертали зъ роботы и обокравъ его на 150—200 долярôвъ.

М. Ґовда.

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіеръ:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

НОВИНКИ.

— **Памятайте на „Руско-Народный Домъ Еміграційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касіера подъ адресою:** Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., а заразомъ увѣдомѣть о томъ секретаря подъ адресою: Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

Щобысте

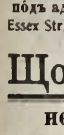

не жалували за позно, замовляйте Календарѣ »Союза« поки часъ — бо лишь колькадесять ихъ маемо.

ЦѢНА ЛИШЬ 50 ЦНТ.

Грошѣ посылайте на адресу:
Svoboda, Box 418,
Olyphant, Pa.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ.

Анд. Підбережняк з Ансонії, Конн.		$1.00
Стеф. Петровский	„	5.00
Іван Нецьо	„	1.00
Василь Зубаль	„	25
	Разом	$7.25
З Mingo Junction, O. зібрав Ів. Крутила		
Василій Палюхъ		1.00
Иванъ Крутила		50
Михаилъ Бугель		50
Антоній Павлякъ		25
Юліянъ Павлякъ		25
Михаилъ Палюхъ		25
Григорій Палюхъ		25
	Разом	$3.00
Мих. Пованда зъ Джерзи Сити, Н. Дж.		25
Матр. Пованда	„	25
Петро Шмайда	„	25
Катар. Бискупъ	„	25
Настя Лѣщиньска	„	25
Лукачь Падла	„	25
Іоаска Крайняк	„	50
Єва Галущакъ	„	50
	Разом	$2.50
Василь Мацїйовский, Олифант, Па.		50
Товар. ім. Шевченка, Shamokin, Pa.		$55.00
Попередно зложено		583.70
Разомъ		$651.95

— **Метузалемовый** вѣкъ. Въ Перемышли (Галичина) померла сими днями зарôбниця Антонина Пакошь, доживши 118 лѣтъ. Накошева вôддала ся була, маючи 27 лѣтъ, зъ чоловѣкомъ жила 36, а 55 лѣтъ була вдовицею. Мимо такъ глубокои старости була завсѣгды здорова и мала добру память. Недавно тому перестудила ся, занедужала и по колькадедѣльнôй хоробѣ померла.

— **Американьска** Федерація працѣ, міліонова робôтнича орґанізація, росте дуже скоро. Въ 1900 р. прибуло єй 364.410 новыхъ членôвъ.

— **Людоѣды** въ Новôй Ґвінеи (Африка) знову поживили ся мясомъ зъ Европейцѣвъ. Жертвою ихъ упавъ оденъ вôдрядъ французкои експедиціи, котра выбрала ся до Новои Ґвінеи въ цѣляхъ пауковыхъ. Вôдрядъ складавъ ся зъ 58 людей, зъ якихъ нѣ оденъ не вышовъ цѣло: дикуны замордували 25 охъ, (двохъ пожерли), а 33-охъ ранили. Мѣжь тыхъ послѣдныхъ зачисляе ся такожь проводиръ експедиціи, п. Руеръ, що въ листѣ до ґазеты „La Patrie“ такъ описуе свою пригоду: »На побережу Новои Ґвінеи высѣла частина експедиціи зъ корабля »Кальвати« и подъ моимъ проводомъ удала ся въ глубину краю. Дикуны про око приняли насъ пріязно, але лише про людске око. Коли мы по цѣлоденнôмъ походѣ розложили ся таборомъ и смачно позасыпляли, сотки дикунôвъ зъ оружемъ и походнями въ рукахъ, напали на насъ неналѣйно и почали страшну рѣзню. Тыхъ, котрй не були на мѣсци забитй, дикуны поприв'язували до деревъ. Я самъ одержавъ тяжкій ударъ въ голову и потерявъ память, а коли вернула мене свѣдомость, зобачивъ-емь себе привязанымъ до дерева. Недалеко вôдъ мене бувъ такожь привязаный баронъ Вільярсъ. Єго трупъ бувъ зовсѣмъ нагій, голова розбита на двое, а очи выбранй. Ще дальше лежавъ трупъ ґрафа Сентъ Реми безъ головы: голова була заткнена на пѣцѣ. Тѣло Гаженбака пекли людоѣды на рожнѣ и ѣли. Я боявъ ся ворухнути и опять прижмуривъ очи. Въ томъ загремѣли стрѣлы. Се зъ другимъ вôдрядомъ напавъ на дикунôвъ мôй товаришь, д-ръ Форітеръ. Дикуны не боронили ся, лишь полишивши 32 забитыхъ, розтекли ся. Всѣхъ трупôвъ моихъ нещасныхъ товаришôвъ мы вôдшукали зъ выняткомъ п. Приса. Того пожерли дикуны.

— **Голодъ** до всего змушуе людей, а иногдѣ пôддасть имъ щасливу гадку до головы. Въ однôмъ мѣсточку середущои Росіи почала дружина акторôвъ давати представленя. Але артистамъ не йшло, а крайный голодъ почавъ имъ доскулювати. Ажь одного дня афішь заповѣвъ велику сензацію: »На нынѣшнôмъ представленю артистъ Н. зъѣстъ живого чоловѣка«. Вечеромъ театръ бувъ повный. Коли пôднесено куртину, выступивъ артистъ Н. и заповѣвъ, що зъѣстъ живого чоловѣка. Тй слова принято окликами: славно! славно! Коли оклики притихли, артистъ попросивъ, щобы хтось зъ публики пожертвувавъ ся и позволивъ себе зъѣсти. Всѣ глянули по собѣ, але нѣхто не мавъ охоты дати себе пожерти. Представлене мало моральне фіяско, бо прійшло до бійки мѣжь акторами а публикою, але акторы мали бодай грошѣ на выѣздъ и на прожитокъ.

— **Звѣсный** сталевый трость оголосивъ, що загадуе завести системъ пенсіонованя своихъ робôтникôвъ. Наколи бъ прійшло до сего, тодѣ всѣ робôтники, котрй працювали въ фабрикахъ тросту по колькадесять лѣтъ, будуть мати на старй лѣта пенсію. Въ справѣ введеня сеге системы, ведуть ся переговоры мѣжь робôтниками и простомъ.

— **Жандармъ** выганяе злого духа. Въ селѣ Рожновѣ, коло Нового Санча (Галичина), донѣсъ селянинъ Ґуровскій урядови громадскому, що до его хаты пôдъ дѣточе ложко закватирувавъ ся злый духъ и вôдповѣдае на всякй пытаня пуканемъ. Начальникъ громады зъ радными удавъ ся на мѣсце, но злый духъ видко не наполохавъ ся громадскои комісіи и вôдповѣдавъ дальше на всякй запытаня пуканемъ. Се перепудило ще гôрше всѣхъ присутныхъ и они перехрестившись, повтѣкали зъ хаты, а начальникъ громады донѣсъ о всѣмъ старостству. Староство наказало жандармеріи рѣчь розслѣдити. Вôдважный постенфірерь Лисакъ удавъ ся заразъ до Рожнова и въ присутности властителя дому, начальника громады та колькохъ радныхъ вôзвавъ злого духа урядово »въ имени права«, щобы забиравъ ся зъ дому, бо буде арештованый. Се помогло: духъ замовчавъ и доси не вôдзывае ся. Хто бувъ тымъ злымъ духомъ, доси ще не выслѣджено.

— **Наслѣдникъ** нѣмецкого престола, якъ звѣсно, студіюе на університетѣ въ Боннъ и належить до тамошного буршôвского студеньского товариства »Боруссія«. Межи нимъ а головою товариства вôдъ самого початку не було згоды. Принцъ не хотѣвъ слухати приказôвъ головы на буршôвскихъ піятикахъ и за те приходило мѣжь обома до острыхъ задирокъ. Въ справу вдавъ ся вкôнци цѣсарь Вільгельмъ и приказавъ сынови повинувати ся приказамъ головы »Боруссіи«.

— **Повна** рôвноправность обохъ полôвъ. Въ Епсенъ въ Анґліи вôдбуло ся на дняхъ вѣнчане циклѣста зъ циклѣсткою. Новоженцѣ прибули въ однаковыхъ строяхъ, а що й зъ лиця були подôбнй до себе, то старенькій священникъ, що ихъ вѣнчавъ, бувъ спершу въ немалôмъ клопотѣ. Молодята клячали вже довшій часъ и чекали на актъ слюбный, а духовникъ стоявъ передъ ними заклопотаный. Вкôнци запытавъ: »Перепрашаю паньства, але прошу сказати, котре зъ васъ панна молода?« Присутнй гостѣ сейчасъ обяснали все старенькому, котрый тодѣ доперва ставъ проводити слова присяги.

— **Жертволюбимость** Американцѣвъ на просвѣтнй цѣли е мабуть найбôльша въ свѣтѣ. Рôжнй школы и науковй заведеня въ Спол. Державахъ жіють и розвивають ся лише зъ добровôльныхъ жертвъ загалу, а жертвы тй плывуть мовь зъ рога обильности, доходячи иногдѣ до величезныхъ сумъ. Бѣгомъ 1901 року вплынуло ихъ на ту цѣль 72,000.-000 долярôвъ! Чи-жь не гарне свѣдоцтво? Чи не будуть Американцѣ матеріяльно и умыслово стояти выше вôдъ прочехъ народôвъ? Мусять.

— **Близь** Sea Jirt, на побережу стейту Ню Джерзи найшли два парусовй кораблѣ, що розбила ихъ буря морска и выкинула на сушу. Залогу одного и другого корабля мабуть поглотило бездонне море.

— **Нова** хлопска ґазета стала виходити в Чернівцях на Буковині. Зве ся »Анцихрист«, а коштуе на рік 3 доляри. Адрес: улиця Кладовища ч. 1.

— **Дуже** чудну справу розбирае судъ повѣта Вайомінґъ въ Пенсильвеніи. Ходить именно о се, чи контрактъ продажи жены и дочки е важный передъ лицемъ права. А така подѣя лучила ся мѣжь „бизнесовыми“ Американцями. Дня 5. липня 1900 р. Джорджь Розенкранцъ зъ Кісанбрукъ, Вайомінґъ пов. Па., такъ залюбивъ ся въ своѣй женѣ, що продавъ еи вразъ изъ дочкою якомусь Р. Пелмерови зъ Натсъ Маунтейнъ, Па. и то за цѣлыхъ 3 доляры, на що бувъ зробленый контрактъ. Та не гадайте, що тй грошѣ панъ Розенкранцъ пропивъ, нѣ! Вôнъ належить до ощадныхъ, проте й не пускавъ ихъ на вѣтеръ, але купивъ за нихъ свиню... Велъ! Продана жѣнка жіе зъ другимъ мужомъ вже другій рôкъ, а любовь и згода вѣчно гостить въ ихъ жилищу. Противно дѣяло ся коло пана Розенкранца. Єго мабуть почала гризти совѣсть и забажавъ вôдобрати вôдъ Пелмера свою дочку. Той однакъ вштуривъ ему передъ очи контрактъ купна и розповсюдненемъ въ Америцѣ слово „ґеравтъ“, выгнавъ зъ хаты. Звôдси цѣла справа пôйшла передъ судъ.

— **Почтаръ** мѣсточка Кінесевъ, Небр. застрѣливъ ся 18. с. м. въ хвили, коли до его офису вступивъ почтовый инспекторъ, абы провѣрити книги и рахунки. Показало ся опôсля, що самоубійникъ спроневѣривъ значну суму почтовыхъ грошей.

— **Яйця** (покладки) подорожѣли въ цѣлôй Америцѣ, Въ Олифантъ, Скрентонъ, Па. и охрестности треба дати 40, а въ Ню Йорку, Чікаґо и Питсбурґу 60 до 75 центôвъ за тузінъ свѣжихъ яець. Такои дорожнѣ на сей продуктъ ще нѣхто не памятае сими часами.

— **Звѣсный** російскій банкиръ и філянтропъ Бльохъ, котрый померъ недавно въ Варшавѣ, записавъ 50.000 рублѣвъ на цѣли мировои пропаґанды. Грошѣ мають бути вôдданй до розпорядимости »Мѣжнародного мирового бюра« въ Бернѣ швайцарскôмъ.

— **Фабрику** машинъ до шитя, фірмы Сінґера въ Савтъ Бендъ, Инд., одну зъ найбôльшихъ фабрикъ того рода въ свѣтѣ, зачинено передъ тыжднемъ въ наслѣдокъ страйку. До страйку прійшло зъ вины нового настоятеля фабрики, котрый змѣнивъ дотеперѣшный порядокъ и подѣлъ працѣ, зъ кривдою для робôтникôвъ. Страйкеры, числомъ 1750 люда, зъорґанізованй знаменито, страйкъ ведуть супокôйно, а на загальнôмъ мітинґу рѣшили такъ довго страйкувати, доки не змягчать серце пана настоятеля.

— **Динамітъ,** хочь и якъ страшный, вмѣе иноли бути чемнымъ. Въ Кентонъ, О. повставъ бувъ оногды великій перестрахъ, коли розôйшла ся по мѣстѣ чутка, що горить шопа, въ якôй мѣстило ся 300 фунтôвъ динаміту. Всѣ жителѣ утѣкали зъ мѣста, ховали ся по пивницяхъ або дрожали о свое жите, бо кождои хвилѣ надѣяли ся страшного выбуху. Та не такій чортъ страшный... Динамітъ симъ разомъ горѣвъ собѣ прилично, наче смалець або олѣй, доки зовсѣмъ не выгорѣвъ. Експльозіи не було вспоминуои.

Добрый сынъ.

Въ Чікаґо, Ил. отроѣвъ ся мин. четверга при помочи карболового квасу 14-лѣтный С. Андерсонъ, и то зъ туги за матѣрю, котра померла недавно. Хлопчина полишивъ листъ, адресованый до вôтця, въ котрôмъ пише: „Вôдъ коли моя матѣръ померла, не маю для кого жити на свѣтѣ. Єѣ недостачу такъ тяжко вôдчуваю, що мушу такожь умерти. До звиданя, отче! Грошѣ, якй для мене лишила матѣръ, вôддаю тобѣ!“

— **Повѣнь,** якои не памятають вôдъ 14 лѣтъ повѣстила дня 28. м. м. Олифантъ, Прайсбурґъ и цѣлу долину рѣчки Лакована, ажь по Скрентонъ, Па. Вода въ рѣчцѣ прибувала, неначе зъ пôдъ землѣ и заливали оселѣ, фармы, майны и пивницѣ, нищила греблѣ и зелѣзничй насипы, розривала слабшй будинки и пôдмулювало домы. Загаломъ, повѣнь надѣлала шкоды 50 до 75 тысячъ долярôвъ. Зъ людей, о скôлько можна було дôзнати ся, втопило ся 3 особы, а курей, индикôвъ, безрогъ, овець безъ числа. Для самого Олифанту и Прайсбурґу бувъ се день великого страху и мету тушнѣ. Вже вôдъ самого ранку блискало и гремѣло, почôмъ черезъ 5 годинъ майже почавъ падати зливный дощь. Лило мовъ зъ ведра, а за той часъ рѣчка дуже скоро выступала зъ берегôвъ, заливаючи чимъ разъ дальше и дальше цѣлу долѣшну частину мѣста. До 7-ои год. вечеромъ вже навѣть головна улиця Лакована стр. лежала пôдъ водою. Зъ хатъ, якй стоять надъ рѣчкою мусѣли утѣкати всѣ мешканцѣ, а страхъ олифантцѣвъ бôльшавъ въ мѣру пôднотеня ся уровени воды и надходячои ночи. Въ ночи мало хто спавъ супокôйно, бо кождий боявъ ся, що вода кождой хвилѣ може перервати гать на горѣшнôмъ кôнци мста и затопити все той всѣхъ. На щасте такъ не стало ся. Така сама исторія, тôлько на бôльшй розмѣры вôдбулась вздовжь рѣкъ Пенсилвеніи, Ню Йорку, Ню Джерзі. Въ многихъ мѣсцяхъ комунікація перервана, много людей потопилось, а шкоды въ однôмъ лишь мѣстѣ Патерсонѣ, Н. Дж. выносять около 2 міліоны долярôвъ.

— **Цензусове** бюро оголосило, що зъ днемъ 1-го червня 1900 р. плекано въ Сп. Державахъ домашныхъ звѣрятъ на суму 3200 міліонôвъ долярôвъ.

— **Послѣдный** сезонъ ловлѣ рыбъ и китôвъ бувъ для рыбакôвъ исляндскихъ дуже нещасливымъ. Зъ надморскихъ мѣстъ Франціи доносять, що потопило ся ихъ 114.

— **Золоти** майны въ Сітлъ, Ваш. значно ушкодивъ огонь. Поверхъ 100 робôтникôвъ, котрй працювали пôдъ землею, коли повставъ огонь — выратували ся.

— **Кораблемъ** McClelland выѣхало оногды 200 учителѣвъ и учительокъ, щобы обняти свои посады на Филипинахъ. Є се знакомъ, що Америка не на жарты бере ся цивілізувати Филипинцѣвъ.

— **Зачуваемо,** що оо. В. Гаджеґа, Ю. Шуба, Й. Войтович і А. Годбай, всї з Угорщини, суть кандидатами на греко-катол. вікарія в Америці.

— Хочешь знати коли яке свято? — Купи собѣ календарь въ редакціи „Свободы“ за 50 центôвъ.

— **Скаженый** кôтъ покусавъ дня 26. м. м. въ Сокали (Галичина) лѣкаря д-ра Яюса, его жену, сына и дочку, а слѣдуючого дня напавъ на дорозѣ и вкусивъ дїюрніста староства п. Яминьского. Всѣ они вôдъѣхали сейчасъ лѣчити ся на клініцѣ въ Краковѣ. Скаженого кота не удало ся доси забити и въ наслѣдокъ того приказало староство пострѣляти всѣхъ котôвъ въ мѣстѣ.

— **»Кіевлянинъ«** доносить, що анґлійскй аґенты вербують въ терскôмъ окрузѣ (Украина) козакôвъ вразъ изъ кôньми до легкихъ вôддѣлôвъ въ полудневôй Африцѣ. Чимъ лѣпшого коня мае котрый зъ козакôвъ и лѣпшу збрую, тымъ бôльшу платню обѣцюють ему аґенты.

— **Ненадѣйный** приплывъ моря пôдчапъ великои бурѣ знищивъ на сальвадорскимъ побережу 7 сѣлъ. Пятьдесять особъ погибло въ морскихъ филяхъ.

— **В** Stuartburn, Man. (Канада) вибрали Русини слїдуючих Русинів урядниками: Ю. Пригроцкого, Пет. Майковского, С. Саранчука і Ів. Махнія; в Олифанті, Па. (Сп. Д.) Ю. Хиляка, В. Фекулу і М. Марущака; в Мейфілд, Па. О. Дзвінчика, і кількох других.

— **В** Ню Йорку заложилось тов. »Дружба«, котре поставило собі за задачу „ссздать братскую связь между русскими, безъ различія пола, убѣжденій, національности и религіи на почвѣ всѣхъ ихъ нуждъ и интересовъ.“ Секретарем того товариства I. Tonarton, 38 Essex str., касіером A. Wasserman, 29 Clinton str. Як бачимо, задачі того товариства дуже трудні до виповненя в практичнім житю. Не знати також, кого розуміють закладателї під »русскими«; чи всїх людей що прийшли з Росиї чи і галицких та угорских Русинів.

З Edwardsdale, Па. скаржать ся Русини, що о. Молчаній виступае против рускої народности, а в анґлійских і словеньских ґазетах читаемо, що о. М. мав право з одним парохіянином, котрий бущім то хотів его постріляти. Суд увільнив оскарженого.

— **Коло** нас земля добра, але Русинів тут мало. Они лїзуть в мочари і корчі, словом на такі місця, що Анґлики полишали. Наша кольонія зве ся Мофат і лежить 15 миль на полудне від желїзничої стациї Вулслі, Assa. А. Романів.

— **Увага.** Пов. читателѣвъ просимо выбачити намъ спôзнене вôдповѣдей на ихъ листы и т. и., а причиною сего була велика вода, котра минувшого тыждня мало не затопила нашои редакціи и друкарнѣ.

— Хто друкуе вамъ статуты, бальовй тикеты, заголовки листôвъ, конертки: мадяръ, жидъ, Англичанъ? Чому-жь не идете ку свому чоловѣку Русинови, котрый вамъ красше и таньше зробить? Єго адресъ: В. Саричь, 517 E. 13th Str., New York City.

Тано! Тано!

На продаж доми в Олифант, Па.

2 доми з латами на улици Ckar по **700** дол.

2 доми з латами на улици Гил (оба) за **900** дол. (Ті 2 доми можна купити також осібно, оден за 300, другий за 600 долярів).

1 дім і лат на ул. Сендерсон (Throop) **1200** дол.

Доми ті можна купити на сплату невеликими місячними ратами. На що маете платити кому рент. Чи не лїпше мати свій дім? По близші обяснення голоситись до редакциї „Свободи“.

НЕМА ПРАВДЫ!

— Такъ, такъ, кумко Кукурѣку, мы рѣшучо мусимо натискати на уставодавцѣвъ, щобы розвели бôльше когутôвъ. Въ Пенсильвіи не одна курочка мусить весь свôй вѣкъ дѣвувати, а все лише черезъ недостачу когутôвъ.

— Такъ, такъ, таки такъ, бôгме кумко Кудкудакъ!

— Ага, правда — булабымъ забула! Чого то въ вашого ґазды таке збѣговище? Хлопцѣ, парубки, вдôвцѣ...

— Етъ, говорѣть! Се — пробачайте за слово — приѣхала дѣвка изъ старого краю и всѣ летять залицятись.

— Ось бачите, й де-жь ту правда? Въ насъ за мало, тамъ громада... Мы журимось когутами — А тамъ? — е ихъ десятками, Наче тыхъ комахъ у лѣтѣ. Нема правды на тôмъ свѣтѣ!...

Чалый.

— **Мы** тутъ въ Carnegie, Па. заложили собѣ нове братство св. Ап. Петра и Павла на мітинґу, котрый ся вôдбувъ дня 16 ого февруара 1902. Перше належали мы до братства св. О. Николая въ Питсбурґу, але мы ся вôдъ нихъ вôдорвали, бо они переходять на Мадярôвъ, а мы Мадярами не хочемо бути, анѣ о тôмъ чути не хочемо. Робота коло насъ иде досыть добре, все есть въ руху.

А. Астрябъ.

— **Заява.** Низше пôдписанй взывають тыхъ людей, що своимъ поступованемъ роблять незгоду мѣжь людьми въ нашôй парохіи, щобы закôнчили свою шкôдливу роботу, бо въ противнôмъ разѣ треба буде зъ ними инакше поступити.

Elmira Heights, N. Y.

Гр. Циганъ, Анд. Басарабъ, Фецко Спинъ, П. Спѣвакъ, секретарь.

Желае одружитись

з мущиною, котрий знае добре по анґлійски, руски, польски і може провадити бизнес. Адресувати:

Anast. Jawornicka,
24 Bridge Str.,
ANSONIA, CONN.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатати 25 центôвъ за кожде оголошене наперехъ.

Где е Іван Коцур з Галичини з Устрік гірних, котрий тому 6 літ приїхав до Америки, а еще перед трома роками перебував в Plymouth, Pa., Lazerne Co. Хто би знав о місци его побуту, зволить о тім написати на адресу: **Semko Kocur,** N 21 MADERA, PA.

— **Где есть?** Максимъ Петришакъ, родомъ зъ Перунки, въ Галичинѣ. Пріѣхавъ до Америки 18 лѣтъ тому назадъ, мае ся знаходити коло Ню Йорку. Шукае его жена що пріѣхала теперь зъ краю. Хто бы знавъ о нѣмъ, нехай напише на адресу: Mrs. Marina Petrishak, 187 Third Str., Passaic, N. J.

Застановляють кашель і усувають простуду.

Laxative Bromo Quinine Tablets лечать простуду в одним дни. Не викликають — не платять. Цена 25с.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

— Календарь „Союза“ на рôкъ 1902 — се така книжка, котра мае вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакція „Свободы“ продае его по 50 центôвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

8 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правни папары и помпомочіи. Je102

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту“ и скоро а безпечно пôйде вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѣ склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинґи, на забавы: -
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь ясодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у паты!

Гавріилъ Малиняк

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN. PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

Сало! Сало!

Насъ неразъ питали за старе краеве сало, але мы не знали, хто его продае Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краеве сало продае въ Америцѣ лишь:

GEO. RETIK,

13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.

Є се оденъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Мае красный готель, добру гросерню и безпечно посылае грошѣ до старого краю

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —

ВАСИЛЯ ТУРКА

на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжѣ трупки и добрѣ цигары. Мае также галю — на весѣля и другі забавы.

Юліянъ Копистяньскій

(Julian Kopyscianski)

424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшѣ напитки можна ту дôстати, якъ: пива на шклянки и бутельки, на розмаитого ґатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.

Спішѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичь,

погребникъ, готельникъ, и Livery Stable

— Галя на митінґи и забавы, —

201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

ОДИНОКИМЪ

найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ есть:

ВАСИЛІЙ САРИЧЪ.

517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякѣ друкарскѣ працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Онъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що тôлько для братствъ и поодинокихъ людей е потребно.

Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St. Ї01 NEW YORK, N. Y.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК)

СПЕЦИЯЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Office: 3 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA. | Телефон No. 1073.

Скора лѣкарска помôчь.

Можете мешкати и тысячѣ миль вôдъ лѣкаря, а все таки будете уздоровленѣ!

Кожда недуга мае свои признаки, котрѣ добрымъ лѣкарямъ суть звѣснѣ. Наколи свою недугу опишете, то славно-звѣсный професоръ Колинсъ розслѣдить еи и вылѣчить васъ, якъ вже вылѣчивъ тысячѣ знемощѣлыхъ осôбъ, котрѣ були вôддаленѣ вôдъ него на сотки и тысячѣ миль.

Нема недуги, котру професоръ Колинсъ не вспѣвъ бы вылѣчити,

коли тôлько въ пору, лично або листово удасте ся до него о помôчь. Хто не лѣчить ся и вôдкладае, хто надѣе ся, що его недуга безъ нѣчого мине ся, той грѣшить самъ супроти себе. Не вôдкладайте зъ дня на день, лишь чимъ скорше опишѣть свою хвороту и пôшлѣть описъ професорови Колинсови на нисше подану адресу.

Чи вы кашляете?
Блюете?
Худнете?
Маете уплавы?
Чуете ся зле?
Маете невралгію?
Болить васъ въ боцѣ?
Маете гризь?
Болить васъ все тѣло?
Болять васъ уха?
Чуете ся змученымъ?
Тече вамъ зъ ушей?
Не маете апетиту?
Пече васъ въ горлѣ?
Маете бѣлѣ уплавы?
Чуете ся пригнобленымъ?
Маете слабый зôръ?
Короткій вашъ вôддыхъ?
Болить васъ по ѣдженю?
Маете твердый столець?
Дôстаете заворотъ головы?
Трясуть ся вамъ руки?
Скоро впадаете въ гнѣвъ?
Свербить васъ скôра?
Бе вамъ сильно серце?
Чуете гнетъ на серци?
Маете обложеный языкъ?
Мучить васъ сонъ?
Чуете бôль въ костяхъ?
Болить васъ спина?
Поболюе васъ при уринованю?
Воркоче вамъ въ черевѣ?
За мягке ваше тѣло?
Маете недугу матицѣ?
Чи страхаете ся легко?
Перемерзаете швидко?
Воняе вашъ пôтъ?
Маете закатарене горло?
Терпите на заразливу хоробу?
Чуете зимно въ клубахъ?
Вôдчуваете порожнечу въ головѣ?
Чуете горячу кровь?
За легкою выдае ся ваша голова?
Маете горячку?
Є пѣсокъ въ вашôй уринѣ?
Чуете ся соннымъ?
За дуже потять ся вамъ ноги?
Чуете холодъ въ чубѣ?
Пече васъ въ хребтѣ?
Не можете рано ѣсти?
Пливе вамъ ранками слина?
Маете слабый хребетъ?
Ходите згорбленѣ?

Жаденъ лѣкарь не можетъ пе вели чатко вылѣченіемъ такъ много хорыхъ якъ Професоръ Колинсъ Имѣетъ онъ тысячи благодарныхъ листовъ, отъ людей которыхъ онъ вылѣчилъ. Колька листовъ подаемъ тутъ на доказъ.

Gallup N Mex. 15 Aprila 190

Славный Проф. Колинсъ, Нью Іоркъ.

Почтенный Господинъ!

Приймѣтъ мою сердечну подяку за добродѣйство, котороо вы менѣ преуказали. Вы есте правдивый добродѣятелъ бѣдныхъ роботниковъ, бо розно лѣчите бѣдныхъ и богатыхъ а иные лѣкарѣ только томъ стараются кто дасть имъ гроши полного горсью. Далъ я имъ всѣ мои гроши однакъ менѣ непомогли. Вы подялись лѣчити и вылѣчили мене. Нехай каждого Господь хоронить отъ такой болѣзни, якую я имѣлъ. Вы добро знаете якъ страшною была моя болѣзнь, Тожъ еще разъ Вамъ сердечно благодарю Васъ за поручаюсь

съ глубокимъ почтеніемъ Густавъ Геллеръ.

Joliet Ill., 8. april. 1901.

Почт. Профессоръ Колинсъ:

Незнаю якъ Васъ поблагодарити, что выбавилисте мене отъ тажкихъ терпѣній и сперти. Знаете якую страшную болѣзнь я терпѣлъ. Ничто не гѣшило мене на свѣтѣ. Колимъ Ваши лѣки одержалъ, я не надѣялся что менѣ немогутъ. Но по истеченіи седмицы убѣдился что Вы тый правдивый лѣкарь и добродѣй терпящихъ. За шесть седмицъ уживалъ я Вашъ лѣкъ и днесъ слава Богу я здоровъ. Спаси Богъ Вамъ.

съ почтеніемъ Іоаннъ Бенекъ.

ALEGHENY CITY, Pa., 9. MAY 1901.

Высоко почтенный Проф. Колинсъ:

Повѣрилъмъ Вамъ, если Ваши лѣки будутъ менѣ помочи, написати томъ и ниши. Уже совсѣмъ я здоровъ. Мѣсячну слабость нижу реґулярно и всѣ боли уступили. Я буду поручати Васъ и можмъ знакомымъ, або много есть такихъ, что имѣютъ таку болѣзнь, на якую я терпѣлъ больше годовъ. Сердечно благодарю Васъ за вылѣченіе. Марія Гошекъ

Коли маете яку небудь признаку обняту пытанями, то вы недужѣ або падаете въ недугу. Въ такôмъ случаю пишѣть вôдповѣдь на кожде зъ высше наведеныхъ пытань, такъ або нѣ, и пôшлѣть еи на понисшу адресу. Професоръ Колинсъ розбере вашу хоробу, и якъ бы она була не довылѣченя, донесе о тôмъ, а нѣ, такъ сейчасъ прилагодить лѣки, тай пôшле вамъ експресомъ. Наколи вже одержите лѣки и будете ихъ пôсля приписôвъ заживати, то будьте певнѣ вылѣченя. Професоръ Колинсъ всегда додержить даного слова: кому разъ скаже, що вылѣчить его, то такъ и стане ся.

Хто лично не въ силѣ прійти до „Prof. Collins New York Medical Institute“, сей най пише о чôмъ треба.

ОРДИНУЕ вôдъ годины 10 до 1. и вôдъ 2. до 5. веч. Въ недѣлѣ лише вôдъ 10 до 1.

ЛѢКИ посылае ся черезъ експресъ до кождои мѣсцевости въ Спол. Державахъ и Канадѣ.

Можете писати якою небудь мовою.

Листы адресуйте:

Professor COLLINS New York Medical Institute

140 W. 34th St., New York City

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшѣ и найтаньшѣ напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

С. М. HATHAWAY,

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе такожъ грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНИ ДУЖЕ НИЗЬКА

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продае тикеты колѣйовѣ до Ню Йорку.

Продае правдиву крайову палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджуе всякѣ паперы и дае раду, бо есть

Нотаръ публичный, чоловѣкъ ретельний и честный.

M. BOSAK, Jones Str.
OLYPHANT, Pa

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

званий такожъ хрестомъ Вольти, зістав відкритий кілька літ тому в Австриї, а задля своїх великих приметъ розповсюдив ся скоро в Німеччині, Франції, Скандинавії, і других европейских краях, где нині уважають его за найсильнійше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діяментовий Хрест лічить руматизм мускулів і суставів, невралгію, болі в цілім тілі, нервовість, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гистерию, параліж, трасеня, удар, епілепсію, танець св. Віта, пальпітацию, нервовий біль голови, і всі слабости нервового системи. Єго добродійний вплив видно вже по кількох годинах, хотяй часом треба на него ждати кілька днів.

Коштує доляра, при чім гаранту е ся, що принесе стілько користи, що найлїпший електричний пояс, що коштує 15 або 25 рази тілько. Ніхто в родині, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, сего найлїпшого средства против слабостям. Пришли доляра, а ми пішлемо тобі оплачений оден Електричний Діяментовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, котрих вилічив сей Хрест, суть достаточним доказом его сили. Ось два з них: Малам болі через много літ, тепер есьм здорова. Діям. Електр. Хрест вилічив мене. Каролїна М Пітерсен, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов Панове: Вже 3 місяці ношу Діям. Електр. Хрест. Давнїйше мав я болї в моїх плечах, так що не міг грати на скрипці. Тепер чуюсь зовсїм добре. З поважанєм. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72,
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00 Заряджае нимъ:

Федько и Колодѣй.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаемо одну з найлїпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. гарантовану, нікелеве викінчене, зреґулювану з письменною Ґарантиєю на 20 літ, що до виглядu, витревалости рівну $40 цирозолотій годинці. Всім любителям тої класи годинки даемо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слідуючі краєні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор пінки цигарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. цигарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 нікелове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо С. О. D. $4.98 і коли експресу з правом безплатного оглядання і відіслання назад на наш кошт єли не подобають ся. Де нїт експресового офісу треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишеньковий ніж даром і всі річи оплачені реґістрованою почтою ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. Хо женьских годинок посилаем 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вместо Дженса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— и —

готельничій

246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалекъ рускои плебанїи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Шо за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрѣ ихъ обдерали и туманили, вызискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ

ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) а все, що е въ его гросериї, добре и не дороге. Ще одна выгода: вôнъ пôшле вамъ грошѣ до старого краю безпечно и скоро. Идѣть до него, най чужѣ не розпихають черева нашою працею.

THE HOME BREWING CO.,

Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ.
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґарôвъ

ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОЙ СПÔЛКИ

въ Mt. Carmel, Pa.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґарôвъ не найдете въ Пенсильвеніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:

CIGAR MANUFACTUR. CO.
17 Ї02 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Выпаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованôй цѣнѣ.

Его офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 12Ї

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: General Office 2333.
Night Call 4854.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрбнѣ рѣчѣ до житя, якъ такожъ можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солїдного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лікаремъ. Лічить успішно всякого рода хоробы. Мае такожъ свою власну аптику, въ котрій выробляють ся дуже добрѣ и помôчнѣ лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

МАЕШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ.

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляе книжки всякого рода, хочь бы якъ розтрясені. Такожъ робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменôвъ и т. д. Зробота е правдива.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Выпаймае такожъ „коричи“ на похороны хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Тромейтеръ)

Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солїдна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

Выробляе братскѣ машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

P. V. OBIECUNAS,

1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнѣ лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и беспечно.

Мешкае 4 „блоки“ вôдъ рускои церкви на „Саут-Сайдъ.“ — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

B. J. Keogh.

Продае всякѣ напитки темперенційнѣ, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНѢ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГІ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЕ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЪ

146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякѣ убранія мужескѣ складно и дешево.

Хто у него замовить убранє, нѣколи того не пожалуе.

B. W. Woshner,

Перше-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжь 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вôбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты“ въ моднôмъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Ґеравтъ, дурный гою!“

Одинокій

ПОГРЕБНИКЪ

на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю

M. F. S. Keck.

Тôлько до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и туньо обслужить.